

Nro. 31.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Költ Bétsben Aprilisnek 17-dik napján 1795.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Albert Saxóniai hertzeg következendő tudósítást küldött *Aprilisnek* 8-ikán, Heidelbergai fő kvartélyjából a' Bétsi udvari Cancelláriához. — Tudtára adatván a' Moguntziai várbéli Commendánsnak, *Neu C.K. Generál F.M. Lajtinantnak*, hogy első redutánkhoz 500 lépésnyire, a' Hartberg mellett lévő hegyen, keményen dolgozzanak néhány óráktól fogva a' Frantziák, maga mellé vette Gróf *Hatzfeld* Moguntziai Generál Leutinantot, Gr. *Mercandin* Cs. K. Generál Majórt, és az ártilleriának két igazgatóit, *Gömetz* Obersterrel edgyütt, ki ment az első numerusú redutánkhoz, és mivel károsnak lenni találta a' Frantziák által el kezdetett munkát, el végzette annak meg akadályoz-

tatását. E' végre mingyárt két nyóltz fontos ágyút húzatott *Müller* artillerie Obrist Leutinant a' sántznak jobb szárnyára, 's azok által széllyel szórta a' Fr. munkásokat. Ugyan akkor mingyárt rajta hajtott Gr. *Mercandin* General a' Wurmzer szabad seregével, és a' *Wárasdi* stuttzosokkal el kezdett munkájokra, ki úzte azokból a' Fr. őrzetet, a' hová több segítő Cs. K. katonák is men- vén segítségére, széllyel rontották az erősséget, és el foglalták azon őrálló helyet. Elégge igye- kezett az ellenség annak vizsgálza vételére, és há- romszor is meg újította a' viadalt; de egykor sem bóldogúlhatott, mindenkor vizsgálza veretett az Aus- triai és Darmstadti egyesült vitézek által. A' Frantziáknak sok, de nekünk semmi vesztesé- günk nem vólt, hanem hogy *Chasteller Marquis* Ingenieur Obrist-Leutinant *Boulinger* Kapitány, *Grapp* és *Nugent* fő Hadnagyok sebet kaptanak.

Neuvidből illyetén foglalatú magános levél érkezett hozzánk: Itten, úgymond, *Moguntzia* fellé marsirozó Frantzia truppoknál egyebet nem lá- tunk, a' mellyek gyakorta ágyúinknak mendörgő harsogásai által meg köszöntetnek, és nem keve- sen küldtetnek általunk az örökkévaló egyen- lőségre. Most már ágyú golyóbisainknak el tá- voztatására, vagy éjjel, vagy ködös időkben utat- nak egy helyből a' másikba. Bizonyos tudósítá- sokból tudjuk, hogy a' Fr. seregek közt sok ve- szedelmes nyavalyák uralkodnak, és sok ezere- ki fujták lelkeiket a' múlt télen. Azok a' *Rénus-* nak tulsó partyán fekvő helységek, a' mellyek ennekelőtte magok kívánták a' Frantziákat, min- den vagyonaiktól meg fosztatván most már utály- lyák őket, 's allig várják tőlök való meg szaba- dulásokat, Azt írja egy vitéz barátom hozzám a' *Rénus*nak felső vidékéről, hogy *Strafsburgban* is fel nyitattak a' templomok, és mindenütt sza- badon folytatták a' Papok sz. hivatalyokat; mind- nyájan nagy nyomorúságban lévén a' lakosok, e- gyenlőképen óhajtyák a' békességet.,,

Nálunk végbe ment a' hadi népnek dislocátiója, melly szérént az egyesült ármádiának jobb szárnyán a' Prussiai seregek, derekán a' Német Birodalombéli contingensek, bal szárnyán pedig a' Cs. K. regementek fognak lenni. Hogyha békességet nem tsinálnak a' Frantziák. bizonyosan el veznek, mind az országokban, mind az ármádiájoknál lévő, 's naponként mind jobban jobban el hatalmazó vízfőza vonás miatt, úgyhogy már most sem a' lakosok előljáróiknak, sem a' katonák tiszteiknek nem hisznek. "

A' Német Országai közönséges levelek hol a' hadakozásnak további folytatásáról, hol a' békességről szóllanak, úgyhogy az egymással ellenkező hírek miatt azt sem tudhattya az olvasó Publikum, kinek és minek adjon hitelt; hogy még most is erős hadi készületek tétesseoek, bizonyos dolog, ellenben az is meg tzáfolhatatlan igasság, hogy mind a' két hadakozó felekezet óhajtya a' békességet, és munkálkodik is azon. A' Westfáliai kerületben táborozó Frantzia ármádiának kormányzó vezérje parantsolatot kapott a' Párisi Conventől, hogy szünnyék meg a' királyi erdőknek le vágattatásától mivel már vége vagy az ellenségeskedésnek. — Gyakorta fejer kézkenőket lobogtatnak a' Rénus túlsó partyán lévő Fr. katonák, 's ezt kiáltyák az innen fekvőknek: *Békesség! Békesség!* —

Báselből irják, hogy az ott lévő Fr. követnek, *Barthelemy* úrnak ollyatén instructio küldetett Párisból, hogy mindennel, a' ki velek békességet akar szerezni, minden előre való parantsolat nélkül lépjen tractára. *Hohenlohe* örökös hertzeg, kinek corporusa a' Westfáliába való marsirozásra vólt rendeltetve, most ellenkező parantsolatot vett *Möllendorf* Prussus Feldmarsáltól, és már most *Frankfurt* vidékén fog maradni, addig is, míg újjabb rendelés tétetne eránta.

Pishegrü Frantzia Generál olly nyomorúlt állapotban találta *Moguntziánál* a' Rénusi ármá-

diát, hogy, hanemha újjabb és frissebb seregek küldetettek volna hozzája bizonyosan le mondott volna a' Commandóról.

Valameddig, így szól egy Német Országicorrespondenstünk, a' Párisi Convent az északi politika dolgokra függetti szeméit, addig kevés reménységünk lehet a' békességhez. Eleve megmondotta ennekéltte egy vagy két esztendővel Gr. Bernsdorf Dániai Status minister, hogy a' Lengyel Orzági dolgok meg fogják néhány uralkodóknak kezeiket kötni, és meg nem engedik birodalmainak tsendes békességet lézerzeni. — A' Stokholmi és Koppenhágai udvarok most dolgoznak leg inkább, azt kívánván tulajdon boldogságok, a' Lengyel republika fel bontzoltatása ellen. Világosan meg mondotta Warsóviában a' Svéciai követ, hogy ő mind addig kéntelen mostani hivatalyában meg maradni, valameddig erőszakosan meg fog attól folztatatni. Hasonló parantsolat küldetett az ott lévő Dániai követnek is. Sokan olly értelemben vagynak, hogy a' Konstantinápolyi Diván sem fogja e' delgot bé húnnyt szemekkel nézni, ámbár még most a' költött dolgok közé tartozzon az, hogy a' Pétersburgi és Berlini követek a' hét toronyba küldettek volna.

Leg közelebb az a' sarkalatos kérdés tétetett fel Párisban, a' külső dolgokra ügyelő Commissio előtt: szükség lézzen é Anglia Ország ellen menni, 's oda ki szállani, avagy nem? a' melyre egyenlő akarattal az felelte a' nevezett Commissio: igen is. Az indító okok ezek: 1.) mivel ez által leg jobban ki lehet az Anglus nemzet gonddolkozásának módját ki tanulni. 2.) bátor el nem érhetnék is fnl tett tzellyokat: mindazálfat az a' hafzna lenne abból a' Frantziáknak, hogy semmi segítséget nem küldhetnének az Anglusok a' Német birodalomnak. 3.) nem lesz módjok az Anglusoknak a' Hollandiai Koloniák ellen valamit kezdeni. 4.) éppen úgy bánhatik Frantzia Ország a'

Hollandiai respublikával, mint bánt az Austriai Belgiommal.

A' múlt hólnapnak 27-ikén 2600 főből álló Anglus infantéria rukkolt bé *Brémába*, holott már annakelőtte 1400 Hannoveránusok szálltak kvártélyba. A' Hassiai és Brunsvigiai seregek mind napkeleti Frisiába mentenek, holott egyéb terhet nem vetettek a' lakosokra a' Frantziák a' szükséges eleségnek ki szerzésénél. *Márt.* 28-ikán jutott a' *Wallisi* hertzegnek mátkája *Kuxhavenben*, a' honnan mingyárt a' következet nap Londonba indúlt. Az Anglus seregek és bagázsaijok *Brémerlőhébe* mentek, a' hol hajókra ülven vízfőzra vitetnek hazájokba, Az *Emdeni* ispotályban fekütt 1200 beteg Anglus katonák is hajókra rakatván oda küldettek.

Hollandia.

Az el múlt hólnap végén ládakra rakattak, 's Fr. Országba küldettek a' helytartó fejedelemnek könyvei, festet képei, és természet gyűjteményei. — Az utólsóbb gondviselőjének *Vosmann* és *Eiler* bibliothékárius uraknak hasonló hivatal ígértetett, hogyha Fr. Országba menni akarnának, de mind a' kettő le mondott az ígéretről, 's megelégedett az rendeltetett pensióval. A' tengeri dolgokra ügyelő Commissió, sok nehézségekkel küszködik a' Hollandiai flottának ki készítésében, telylyességgel szolgálatot nem akarván azon venni a' Hollandus matrosok, az az, hajós legények. — A' hadi seregeknél is sok derék tizt le tette hivatallyát, érzékenyül vévén azon proclamációt, melly a' múlt *Febr.* 17-ikén ki hirdettetett az ármádiánál, tudniillik, hogy nem szabad a' tiztnek a' köz embert meg fenytieni. Ez az oka, hogy mind Hágából, mind Amsterdamból ki küldetett a' Hollandiai katona őrizet. A' Párisba küldetett Hollandus követek, úgymint, *Repellaer* és *Six* urak, semmit nem vihetvén végbe a' helytartó

fejedelem által reájok bízott dologban, vízfűz
 tértek hazájokban. *Brandsen* úr nagy betegségbe
 esvén Párisba maradt. Úgy hallatik, hogy a
 Prussiai király azt sürgeti Bâselben, hogy Hol-
 landia tétessen előbbi állapotjába. Most többet
 írni nem tudunk Hollandiáról.

* * *

Egy Borsod Vármegyei Olvasója a' Magyar
 Kurirnak ezt közölte annak szerzőjével: Itten,
 egy nagy érdemű férfiú illyetén szomorú verseket
 festetett, e' folyó hólnapnak 6-ik napján meg ha-
 lálózott kedves élete Párjának feje fájára:

Egy hamar el hervadt kellemetes Virág
 Nemes törzsökétől gondosan neveit Ag.

A' midőn az a' sok könyhúllatás árja
 Mellyet ontott reá búslakodó Párja.

Újj éltető erőt belé nem önthete

Imé ezen meleg ágyban ültetete;

Hogy innen ama nagy Tavaszszal ki kellyen,

'S Teremtőjének újj virágot nevellyen.

Szántó Mária ez, vagy Vólt, óh fájdalom!

Óh melly drága kintset rejteget e' halom.

Istenem nézz ennek meg áldott porára!

Vidd lelkéhez lelkem — ne halaszd sokára.

Sirta és irta V. G.

Olasz Ország.

A' Szárdinai király, a' múlt hólnapnak 18-
 ikán egy királyi parantsolatot hirdettetett ki,
 melly szerént minden birodalmaibéli birtokosok,
 capitalisták, kereskedők 's a' t. interesre pénzt ad-
 ni köteleztetnek. A' töke pénz a' háborúnak vég-
 ződése után 6 esztendővel egészen ki fog fizettet-
 ni. Mind ez a' rendelés, mind a' hadi népnak
 recrutiroztatása azt mutattyák, hogy ez idén egész
 erővel fog a' hadakozás folytattatni. Generál *Colly*
 Mondovi vidékén, az Aostai hertzeg a' Siizei,
 a' Montferrati hertzeg pedig az Aostai armádiát
 fogják kommandérozni.

A' Tuloni és Anglus flották közt *Mart.* 17-ikén történt tengeri tsatáról még most is különbözőkülönbféle módon szóllanak az Olasz Országi levelek. Egy a' többi közt azt mondja, hogy három Frantzia hadakozó hajónál több nem vólt jelen azon ütközetben, a' többinek lehetetlen vólt a' tengeri szelvezetek miatt oda érkezni. — Az Anglus flottát *Hotham* Admirál, a' Fr. flottát pedig egy *Martins* nevű ifjú és szép ember, a' ki a' néhai Orleási hertzegtől, vagy *Egalité* Fileptől mondatik származotnak lenni kórmányozta. Akár ki legyen ő, mindegy, elég az ahoz, hogy nem hiszem, hogy valaki az ő bőribe kívánna öltözni.

Egy, *Mart.* 28-ik napján költ *Alessandriai* levél így szóll az Olasz Országi dolgokról: Itten, immár el kezdődött az ellenségeskedés, *Mart.* 23-ikán, a' *Tendai* hegyek közt meg támadt egy 40 főből álló vadász *compania* 80 Frantziát, 's közülök egy tisztel együtt 20 embert rabságba ejtett. Úgy mutattyák a' környülállások, hogy az idei táborozás, mind a' szárazon, mind a' vizen emlékezetes fog lenni, annyival inkább, mivel a' szövetséges seregeknek fő vezére *Devins* hadi Tár-mester határozhatatlan hatalmat nyert Fels. Fejedelmétől, a' Frantziák ellen való hadakozásra. Az itten lévő *Austriai* ármádia 8 batallion gyalogsággal, és 8 *divisió* lovassággal szaporítatott. A' *Riviera* környékén öszve gyüllött Fr. fegyveres népnek száma 15000 emberre tétetik. *Maylandból* írják *Mart.* 31-ikén, hogy *Generál Colly* meg támadta, 's egészlen *Nizza* városig vízfőzta nyomta a' Frantziákat.

Frantzia Ország.

Tudtunkra vagyon, hogy még most is a' *Tempeli* fogságban légyenek néhai *XVI Lajos* királynak és *Mária Antonia* királynénak két árvai, úgy mint a' hertzeg *aszfzony* és *Delfinus*. E' két testvér atyafinak, a' mint egy *Párisi* levél beszél.

li, legkevesebb egyessége sints egymással; sőt azt sem tudják egymásról élnék é vagy nem, és há- élnek hol légyenek. Meg engedtetik ugyan né- kiek a' *Tempeli* várnak folyósoján sétálni, de tsak hátul, ellenben a' kertbe le nem menni nem sza- bad. A' múlt hólnapnak 16-ikán egy közönséges tiszviselő meg látogatta másod magával a' Del- finust, bé menvén szobájába, egy asztalon ülve, 's fejét könyökére támasztva találták, és kérdék ötet: akarna é ebédelni? Ezen kérdésre adott fe- lelete ebből az egy szótskából, *Igen is*, állott. Leg ottan bé vitetett ebédje, melly öt féle vólt, úgymint egy leves, két húsból készült bé tsinalt edeleből, és postpastból, az az, tsemegéből. Mindenké- pen akarták ötet vidamítani, de nem lehetett, ebéd után éneklettek előtte, de ő tsak halgatott; kezeit meg fogván tántzoltak vele, de ő ekkor sem mutatott semmi kedvet is, egyedül a' velek lévő ebetskével múlatta magát egy kevésé. Es- te tájban egy kevés vatsora vitetett bé hozzá, de még ekkor is szomorú tekintetet mutatott. Más nap reggel, a' midön kaffé vitetett vólna bé hoz- zá, még az ágyban fekütt, és ugyan ott fölöstö- kőmozott.

A' nevezett közönséges tiszviselő a' Delfinus testvér nényét *Mdria Therésia Filippina* 17 elz- tendős árva hertzeg aszszonyt is meg látogatta *Tempeli* fog házában, a' ki egy szakaszszal fellyebb lakik testvér öttésnél. Lakó szobáját igen szépen ki tsinosította, 's házi butorjait szép rendbe hoz- ta; kívánsága szerént senki sints véle, a' ki mulat- tassa. A' fent említett tisztnak szobájába lett bé lépésekor harisnyát kötött ez a' hertzeg aszszony- ka, 's egyszernél többször nem tekintet reája, ha- nem folytatta aszszonyi munkáját. A' néki tett egynéhány kérdésekre *Igen*-nel és *Nem*-mel felelt. Magánosságát könyvek olvasásával, harisnya kö- téssel, és klavirozással tölti. Ebédje és vatsorá- ja olyan mint a' testvér öttésé!

A' múlt hólnapnak vége felé illyetén jelen- tést tett *Mathieu* a' *Convent* gyűllésében: „Am-

bár minden úton módon öröködjék a' Convent a' közönséges tsendességnek fel állítására, a' revolutiónak el végzésére, és az eleségnek meg bővítésére: még is mindazáltal meg nem szűnnek azt mások motskolni, otsárolni, 's veszedelembe ejteni igyekezni még olyanok is, a' kik velek együtt ülnek a' gyűlésekben. A' népnek el tsábitására a' közönséges szükséget válaftották elzközül. — Irott, nyomtatott, és éjjelenként ki szóratott tzedulák által akarják a' népet fel háborítani. Két ilyen gyalázatos tzedulák találtattak ma reggel az útzákon. Az egyiknek czimje e' vala: *Nép! jelen van az idő, kelly fel!* alatta ezek a' szók: *A' 14-ik Juliusi, a' 10-ik Augustusi, és a' 31-ik Májusi férfiaknak nyomtató sajtójából.* Ebben mind az előbbi köz Jóra ügyelő Commissió, mind a' régi váراسi municipalitás mentettek, segítségül hivatnak a' Jakobinusok, 's azzal tsábitatik a' kösség, hogy a' Convent öfzve eskütt a' gazdagokkal és kalmárokkal, a' szegénységnek éhel hálasra való juttatására 's a' t. Végtére ilyen szókkal zárta bé *Mathieu* panaszolkozó beszédjét: Mind a' közönséges tsendességnek fenn tartására, mind az eleségnek meg bővítése végett, szükséges rendeléseket tett a' köz Jóra ügyelő Commissió; nem hiszem, hogy el csábitani engedje magát a' nép, jój tudja ez azt, hogy nem másan, hanem azon igyekezzenek képviselői, hogy a' békességnek, és constitucionális törvényeknek árnyékában ötet szeretséssé tehesse.

A' következő napon *Delaunay* (olvasd *De-loné*) egy a' Vendei öfztályban küldetett, és onnan vízfza tért nemzeti biztosok közül, hofzfzasan tudósította a' Conventet a' Rojalistákkal szerzett békességről, 's azt mondotta közönségesen, hogy a' Vendei háborúnak vége legyen, és hogy *Charette* Generál minden alatta valókkal egyetemben a' respublika törvénye alá vetette magát. A' Vendei öfztály, így szóllott *Delaunay*, szabados vallásbéli gyakorlást kíván tölünk, mi is igassá-

gosnak tartottuk kéréseket, és a' Conventnek végzése szerént, meg ígértük kivánságoknak tellyesítését. Ennekfelette, mivel a' föld mivelés nagyon el mulattatott a' nevezett osztályban, földmivelőkről kellett gondolkoznunk, és így vízfőzsa adtuk a' törökös lakosoknak előbbi örökségeiket, segedelmet osztottunk ki köztök, sőt többekre is köteleztük magunkat ezeknek a' szerentsétlen embereknek olly állapotba leendő helyheztetésekre, a' mellyben mind el pulztúlt hajlékaikat fel építhessék, mind mesterségeiket gyakorolhassák. Meg ígértük nékiek, hogy mihelyt a' republika alá vetik magokat, mindgyárt vízfőzsa helyheztetjük őket örökségeikbe. Elég az ahoz, a' napnyugoti osztályok le tsendesítettek, és igassággal monhattuk, hogy mindenek térdet fejtét hajtottak a' szabadság lelkének. A' Kis Britanniai és Normandiai tartományokban lévő *Chouansok*nak vezérjei is tractára kívánnak velünk lépni, a' melly végre Aprilisnek 2-ik napja vagyoni rendeltetve, reménylyük, hogy öök is követni fogják a' Rojalistáknak nyomdokaikat, 's egészlen meghódolnak a' Fr. republikának. A' *Chouansok* minden irgalom nélkül le lövik azokat, a' kik a' fegyver szünésnek törvényei ellen, tüzet adnak a' republikánusokra. *Ancensis* szükséget szenvedett, önnön magok a' *Chouansok*nak vezérjei küldöttek ebbe a' szükölködő váraskába eleséget. A' Vendei osztálynak belső részeiben jól vagyoni mivelve a' föld, és ez a' tartomány, melly ennekelötte hússal tartotta Páris városát, majdan vízfőzsa nyeri előbbi fényességét. Mindenütt békesség uralkodik. *Stoflet* egyedül láttatik tölünk idegenkedni; éjjel nappal test örző katonák vannak mellette, a' ki ellen *Charette* Generál és hadi tisztjei fognak marsirozni, a' republikához való hívségnek meg bizonyítására.

Nagy részént, mind a' Párisi, mind a' több osztályokban tömlötzőkre hányattak a' *Jakobinusok*, azoknak a' betsületes embereknek helyek.

re, a'kiket ők Roberspiere tyrannismusa alatt azokban nyomorgattak. Néhány helyeken maga áll boszszút a' nép rajtok, magok meg öldösik őket, sok helyeken pedig tsúfollják. *Cosnében* a' *Nivernóisi* tartománynak váraskájában, minap következő módon állott boszszút a' nép magáért, az előbbi revolucionális Commissionak tagjain: midőn a' tömlözőkből a' nyomozás végett a' bíróhoz vezetettek volna, vérrel tele poharakkal várták őket az útzákon az emberek, és midőn elvitettek volna előttök, szemeik közzé öntötték a' vért, 's ekként kiáltoztak utánnok: *ti gonoszok, a kik annyira szomjúhoztatok az emberi vért, ime itt van, enyhítsétek szomjúságtokat 's a' t.*

Lengyel Ország.

Stanislaus Augustus Lengyelkirály még most is Grodnóban mulat, egészséges, és a' mint *Warsóviából* iratik, *Bialistokban* fogja a' jövő nyarat el tölteni. *Buxhövden* Orosz Generál Majór, egy Cs. parantsolatot hirdettetett ki a' múlt hólnapnak végén a' nevezett városban, mellyben minden Oroszok által elfoglaltatott Lengyel tartományoknak hathatosan parantsoltatik, hogy mind az adásban, mind a' vevésben el vegyék a' folyamatba botsátatott Orosz pénzt. A' *Mietaui* (Kurlandiában) közönséges gyűllés a' múlt hólnapnak 16-ik napján kezdődött el, oda váratnak a' *Petersburgba* ment hertzeg és deputátusok; most azon aktán munkálódnak a' gyűllésben lévő Rendek, a' melly által magokat egézflen az Orosz Birodalom alá vetik. — A' *Lythvániái* nagy hertzegség különös deputatiót küldött *Petersburgba*, a' melly igen kegyelmesen vétetett az Orosz Fejedelem aszszony által. — A' *Poseni* levelek által egy átallyában meg hamisítatik a' déli Prussióban újokban támadott nyughatatlanságról és béketelenségről támadott hír, és a' mondatik benne, hogy az egész tartományban bátorságosan lehet utazni, sohol sem insurgensek, sem hegyi tolvajok

nintsenek. A' Prussiai király által rendeltetett cultura, industria, és nép meg világosodása, a' mint az illy környülállások közt szokott lenni, lassú lépésekkel megyen előre.

Egy magános. *Warsóviai* tudósításban eként adatik elő annak jelenvaló állapotja: Soha sem vólt minékünk jobb politiaánk mint most *Buxhörden* Orosz Generális alatt, a' ki is a' törvénynek keménységét igassággal, és felebaráti szere-ttel szokta mérséklenni. Igen példás életet él, felettébb szorgalmatos, fáradhatatlan, és reggeli 4 órától fogva setét estig munkában vagyon. Akár melly szegény embernek és parasztnak szabados bé menetele vagyon hozzá, 's mindent békességgel és kedveltető kellemetességgel meg halgat; minden nap meg látogattya a' tartománybéli kór-mány széket, a' váraasi magistrátust, és előjárókat; figyelmetesen vigyáz az ott fekvő katona őri-zetre, és nemtsak nappal hanem éjjel is meg ke-resi a' strázsákat 's a' t.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből 24. Mart. A' mostani hadi környülállásokhoz tzelező verbuálást Méltóságos Fő Ispányunk, Gróf *Károlyi Jósef* Úr Ő Nagysága, minden uradalmaiban olly előmenetelesen eszközli, és elő vífzi, hogy különkülönb helyeken verbunkokat állitván, azokat gazdagon tartya, és fogadja, annyira, hogy egymást éri az ifjúság a' kéz bé adással, és rakott szekerekkel küldi Debreczenbe a' bé avatásra.

Nem különben *Ns. Vármegyénk* is, minden utakat, 's módokat el követ mennél több ifjúságnak önként való szedegetésében, a' minthogy már sikeresen is indúlt meg gondoskodása, mivel helységenként szaporodnak a' szabad karbeli katonák. Nevézetessen leg főbb ditséretet érdemel egy *Domahida* nevű kis falutska, a' melly leg első vólt

az új katona bé küldésben, és három magát a' N. Vármegye Házánál leg előbb bé jelentette, a' honnan mászszor erőszakkal sem tudtunk egyet bé küldeni.

Mivel nállunk is igen nagy mértékben tapasztaltatik az országos szükség: tettett N. Vármegyénknek azon gondolkozással az éhező népben lelket érni, hogy 4000 köből tengerit vegyen, és azt a' szegény éhező nép közt ki osztsza. — Itten leg főbb ditsíretet érdemel egy G. F. nevű Tanátsos úr, a' ki ott, a' hol mások 5, 6, 7, forintokon adták tengerieket, ez négy forintokon adta ki a' szükölködők számára.

Miként lahessen egy olly oktan állaton segíteni, melly az ellésben el vefzne, 's következésképen fajzásának is el kellene vefzni annyostól együtt, még is mindazáltal a' fájzat meg maradjon? im' itt a' fel talált mód. Egy szegény juh az ellés miatt döglő félben lévén itten helységünkben, ezt találta fel a' cseléd, hogy a' haldokló juhnak a' hasát ki hasította, 's a' bárányt épségben ki vette, különben mind a' kettőnek el kellett vólna döglenni, melly bárányt más juh el fogadván él, és juh lészzen belőle.

Egy szegény kintseitől meg vakitatott aszfony embert mostanság körülöttünk a' pénze fel vetette a' fára, és ott maradt, az ilyenekről mondotta *Diogenes* Filosofus: *Bár tsak minden fa illy gyümölsöt termene.*

Török Ország.

A' múlt *Márt.* 21-ik napján, délután 4 óraker kezdődött el a' Török Birodalomban a' *Ramusan* az az, a' Musulmanoknak nagy innepe, vagy inkább nagy böttye, a' melly 30 napokig tart, a' melly idő alatt az igaz musulman egész nap es-tig, sem nem eszik, sem nem iszik, sem nem dohányoz, sem tobákot nem sziv, hanem a' mit

nappal el múltat, éjjel tizszeressen is ki pótollya. Az illy innepi napokon dél után 4 óráig senki magok eleibe nem botsátanak a' Török urak és tiztviselők. Erről a' *Ramazan* innepről meg lehet olvasni az *Osmanographiának* 1. darabját.

Elegyes Történetek.

Lengyel Országból sok Orosz seregek mondatnak *Volhiniába* marsirozni. *Repin* herceg kivánta magát a' hadi szolgálatból ki botsátanni, de meg nem engedte az Orosz Császárné *Samogitzia* el választatott *Lengyel Ország*tól. — A' Német tengerben *Frantzia* zsákmányozó hajók láttattak. — Az *Artéziai Gróf Brémába* ment *Martiusnak* 15-ikén. — Már most az egész *Prussiai* armádia *Westfáliába* lenni mondatik, melly dolog nagyon meg bátorította a' *Frantziáktól* rettegő lakosokat. — *Henrik* *Prussiai* herceg *néhai II-ik Fridrik* királynak testvérötte minden úton módon a' hékességet javasollya a' *Prussiai* királynak. — A' *Möldvai* Bassa görög nyelvre fordította *Völtairnak* minden munkáit, és itt *Bétsben* akarja ki tulajdon költségén nyomtattatni. — A' *Koloniai* Választó fejedelem *Münsterbe* ment, hollott jelen lenni akar a' *Münsteri* rendeknek közönséges gyűlésében. — A' *Palatinatusi* lakosoknak meg tiltatott a' *Rénus* tulsó partyára való általmenetel. — A' *Római Sz. Pápanak* tartományában szaporitatik a' hadi nép, és 10000 főből álló *Nápolyi* seregre való kvártély készítettik. *Soha* sem vólt *Koloniában* annyi pénz mint most, de mind meg lehet a' gyertyánál gyújtani. — A' *Nápolyi* király által ki hirdettetett próklamatióban, kegyelem ígértetik azoknak, a' kik az utolsó öfve esküvésben részesültenek, tsak hogy ennek utánna tsendessen visellyék magokat. — *Párisban* 50000 idegen és dolgotlan embernél több mondatik mulatni, a' kik közt sok igaz *Rojalisták* vannak. — A' *Koloniában* lévő *Fr. tiztek*, a' kiknek sem inasok, sem lovok nintsen, hanem önnön hátokon hordják tarisznyájokat, kevés terhére vagy.

nak a' lakosoknak. Az ott fekvő beteg Frantziának, mind ágyat, mind bort, mind fát, mind gyertyát, mind orvosságot a' váras tartozik adni, de papiros pénzért. — Az Angliai flotta, a' melly *Mártiusnak* 14-ik napjától fogva a' *Spezziai* kikötő helybe mulatott, azon hólnapnak 24-ikén *Korsikába* indult, 's el vitte azt a' két Frantzia hajót is, a' mellyeket az utolsó tengeri ütközetben nyert. Az azokon vólt 200 beteg Fr. katonákat a' Genuai földre tette ki, a' kik a' követnek közbenjárására, a' Genuai ispotályban küldettek. Néhány tagjai a' Párisi Conventnek azt javasolják, hogy a' mostani Convent tagjai helyett mások válasszassanak, a' melly tanátsnak sokan ellene állanak, azt adván okúl, hogy az ilyen nagy változás veszedelmet szerezhetne a' Frantzia republikának. — *Barrere Collot* és czimborás társai *Roberspiere* apjuk után küldetteknek lenni mondatnak néhány közönséges levelek által. — *Sieycs* abbé kemény végzéseket hozatott a' Conventel a' contra revolutiónálisták ellen. — *Dovayi Merlin* azt mondotta nem régiben a' Convent gyűlésében, hogy 40000 louis d'or repült a' tenger felett Párisba, a' contrarevolutionistáknak segítségére. — Az *Algiriai Deynek* vért szomjúhozó lelkét meg szelédétette az Angliai font sterling. — A' Kurlandiai követeket gazdagon meg ajándékozta az Orosz Fejedelem aszszony. Amérikában vízfza vették a' Frantziák az Anglusoktól a' sz. Domokos szigetét. — A' *Hasting* ellen indítattott, és már régtől fogva folyó processus közelget végéhez, még pedig az áll peresnek szerentséjére. — A' haj porra vettetett taksa alólki vettek azok, a' kik magok fogyatkozása nélkül meg nem fizethetik a' guinét, azomban hivatalyaik szerént kötelesek porzott haját viselni.

Utólyára emlitsuk azon tréfás történet is, melly a' múlt hólnapban *Brüszszelben* esett. Egy oda való lakos, kinek szive egészen a' Fels. Austriai házhoz ragadt, azt híresztette több polgártársai közt, hogy *Gr. Clerfayt* által menván a' *Rénuson*, a' *Luxenburgi* várat ostromló Frantzia

seregeket meg verte, széllyel űzte, és hogy a' Ré-nustól is hátra verte az ellenséget. Fülébe men-vén *Ferrand* Fr. Generálisnak ez a' hír, a' polgár-magához hivatta, 's arra büntette, hogy me-nyen el maga költségén *Luxenburg* alá, lassameg, mint legyen ott a' dolog, jelentse magát az ott kormányzó Fr. Generálisnál, 's ennek tanúbi-zonyosság levelével térjen vissza honnyába, és a' dolognak valóságáról tegye bizonyosokká polgár társait.

B é c s.

A' táborigyógyító hathatósabb szereknek, és a' *Josephina* chirurgica Akademiában való tanítás módjának meg jobbítása végett 5 fontos kérdéseket tétetett fel a' múlt elzötendőben a' Fels. Császár, jutalmat ígervén azoknak, a' kik leg jobban meg fogják azokat fejteni. A' múlt Decembernek végén 41 irások küldetettek bé, mellyeknek meg vizsgálására, az el múlt Januariusban három pro-vincialis belső és seb Orvosok és 12 ide való bel-ső és seb Orvosok, Chémikusok, és Apothékárosok rendeltettek ki, a' kik a' múlt Febr. el kezdvén Commissionális üléseiket, úgy, a' mint a' Felség kívánta, szorosán meg vizgáltak a' fejtő irásokat, 's következő személlyeknek munkáik nyerték el a' jutalmat: *D. Schmitt Wilhelm* a' Cs. K. pat-tantus seregnek fő seborvosa 100 aranyat; *Green Fridrik Albert Károly* orvos Doctor, és azon tu-dománynak a' Hálai fő iskolában közönséges Ta-nítója 70 aranyat; *Dr. Ecker János Sándor* Kau-nitz Infant. Regementyének fő seborvosa 50 ara-nyat; *Hufzti Zacharius Gottlieb* orvos Doctor, és Psoni Practicus 40 aranyat; *Stift András* or-vos Doctor, és Béctsi Practicus 40 aranyat. Eze-ken kívül három irások érdemlették meg az em-lékezetet, ugymint *Trzebiczký Ferenz Xavér* Pro-ctoré Bécsben; és *Eyerel Josef* Medicinae Candi-datusé ugyan itt Bécsben.

Az ezekből folyando refultatutumot ennekután-na fogja azon tudos Commissió ki dolgozni, és közönséggé tétetni.